



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 345/2019-40

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., Floriánska 16, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Kuzma, a ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou GEREG & MESSINGEROVÁ, s. r. o., Horná Strieborná 4, Banská Bystrica, v menej ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ján Gereg, vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 8/2018 z 15. mája 2019 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

rozhodol:

Ústavným sťažnostiam [REDACTED] a [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a procesný postup Ústavného súdu Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 8/2018 z 15. mája 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ bol spolu s ostatnými spoluobžalovanými rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 Tk 2/2014 z 11. februára 2016 postupom podľa § 285 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) oslobodený spod obžaloby podanej prokurátorom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „prokurátor krajskej prokuratúry“) na tom skutkovom základe, že obžalovaní (vrátane sťažovateľa) sa mali dopustiť zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Proti už uvedenému rozsudku okresného súdu podal prokurátor krajskej prokuratúry odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To 57/2016 z 12. januára 2017 tak, že odvolanie prokurátora krajskej prokuratúry zamietol. Rozhodnutie krajského súdu o zamietnutí odvolania bolo prokurátorovi krajskej prokuratúry doručené 2. februára 2017. Proti predmetnému uzneseniu krajského súdu podala 10. augusta 2017 dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerka spravodlivosti“ alebo „minister spravodlivosti“) z dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. O podanom dovolaní

ministerky spravodlivosti rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Tdo 8/2018 z 15. mája 2019, v ktorom vyslovil, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 57/2016 z 12. januára 2017 bol porušený zákon v prospech obvinených, a zrušil uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 To 57/2016 z 12. januára 2017 a rozsudok okresného súdu sp. zn. 4 Tk 2/2014 z 11. februára 2016 vo vzťahu k trom obvineným vrátane sťažovateľa.

3. Sťažovateľ tvrdí, že zákonná 6-mesačná lehota na podanie dovolania v neprospech obvineného v tomto prípade uplynula 2. augusta 2017. Dovolanie ministerky spravodlivosti doručené súdu 10. augusta 2017 bolo preto podané po uplynutí zákonnej lehoty. Sťažovateľ sa opiera aj o závery najvyššieho súdu v uznesení sp. zn. 1 TdoV 14/2017 z 27. februára 2018, podľa ktorých 6-mesačná lehota na podanie dovolania (aj čiastočne) v neprospech obvineného plynie obom oprávneným osobám (ministerke spravodlivosti aj generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky) zhodne od doručenia rozhodnutia súdu (proti ktorému je dovolanie prípustné) prokurátorovi. Takýto výklad je v prospech obvineného, navyše (podľa samotného najvyššieho súdu, pozn.) by odporovalo zdravému úsudku, ak by prípadné neskoršie doručenie rozhodnutia obhajobe, ktorá má možnosť domáhať sa zmeny rozhodnutia len vo svoj prospech, malo spôsobiť „predĺženie lehoty“ pre ministerku spravodlivosti (na rozdiel od generálneho prokurátora Slovenskej republiky) na podanie dovolania v neprospech obvineného. Sťažovateľ sa preto domnieva, že postupom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu. Sťažovateľ si zároveň uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia a finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €.

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nasledujúcim nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1, ods. 2, v čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn.: 3Tdo/8/2018 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v konaní pod sp. zn.: 3Tdo/8/2018 zo dňa 15.05.2019 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. *Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 €, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

4. *Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 345/2019-12 z 10. septembra 2019 ju v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podľa § 56 ods. 1 a 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

6. Ústavný súd 19. septembra 2019 vyzval najvyšší súd, aby sa vyjadril k ústavnej sťažnosti a možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci. V podaní doručenom ústavnému súdu 8. októbra 2019 najvyšší súd pripojil vyjadrenie predsedu senátu najvyššieho súdu 3 T JUDr. Martina Bargela k predmetnej ústavnej sťažnosti a zároveň uviedol, že v predmetnej veci súhlasí s upustením od nariadenia ústneho pojednávania. Predseda senátu 3 T vo svojom vyjadrení iba odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu (s. 19 až 23) a na stanovisko S 15/2019, podkladom na vydanie ktorého bol aj napadnutý rozsudok najvyššieho súdu.

7. Ústavný súd zaslal 9. októbra 2019 sťažovateľovi predmetné vyjadrenie najvyššieho súdu a vyzval ho, aby k nemu zaujal stanovisko, ak to bude považovať za potrebné. Sťažovateľ vo svojom vyjadrení doručenom ústavnému súdu 12. novembra 2019 iba uviedol, že súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

8. Ústavný súd uznesením č. k. PLs. ÚS 6/2020-7 z 28. januára 2020 spojil na spoločné konanie v záujme hospodárnosti konanie o ústavných sťažnostiach sťažovateľa a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

(spolu ďalej aj „sťažovatelia“), pretože obaja namietajú porušenie práv totožným rozhodnutím orgánu verejnej moci (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 8/2018 z 15. mája 2019), vychádzajú z totožných skutkových a právnych okolností vecí a rovnaký je tiež rozsah označených práv, ktoré sú predmetom prieskumu ústavného súdu. Ústavný súd podotýka, že sťažovateľ [REDAKOVANÉ] bol jedným z troch obvinených, vo vzťahu ku ktorým najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil oslobodzujúce rozsudky okresného súdu a krajského súdu (bližšie pozri bod 2 odôvodnenia tohto nálezu). Ústavný súd ešte dodáva, že vo svojej ústavnej sťažnosti neuviedol [REDAKOVANÉ] žiadny iný argument nad rámec argumentov v ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] (pozri bod 3 odôvodnenia tohto nálezu), preto ich už ústavný súd znova neopakoval. Rovnako ako [REDAKOVANÉ] si aj [REDAKOVANÉ] uplatnil primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

9. Po spojení vecí sa k podanej ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] vyjadril aj predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý vo svojom vyjadrení taktiež poukázal na zjednocujúce stanovisko zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 15/2019-I. Predmetné stanovisko zaslal ústavný súd aj sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], resp. jeho právnomu zástupcovi, ktorý sa podaním doručeným ústavnému súdu 12. marca 2020 vyjadril v zmysle, že nesúhlasí so zjednocujúcim stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu. Poukázal pritom na možnosť, že ak by sa doručovalo konečné rozhodnutie niektorej z procesných strán dlhšiu dobu, dovolanie v neprospech obvineného by bolo uplatniteľné aj po tejto dlhšej dobe. Zároveň aj sťažovateľ [REDAKOVANÉ] súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

10. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

11. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

12. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15.1 Podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

15.2 Podľa § 370 ods. 2 Trestného poriadku ministromi spravodlivosti plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Sťažovatelia v zásade namietajú, že dovolanie, ktoré podala ministerka spravodlivosti proti rozsudku krajského súdu, ktorým boli oslobodení spod obžaloby, bolo podané oneskorene. Tým, že toto dovolanie najvyšší súd vo vzťahu k sťažovateľom akceptoval (a následne vo vzťahu k sťažovateľom zrušil oslobodzujúci rozsudok krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie), mal porušiť ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

18. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde, resp. na inom orgáne Slovenskej republiky. Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom

týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu.

19. Ak súd alebo iný orgán koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu alebo inú právnu ochranu. Právo na súdnu a inú právnu ochranu poskytuje ústava každému právu, ktoré je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravené a ktorého sa zákonom ustanoveným postupom možno domáhať na súdnom alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Obsah práva na súdnu a inú právnu ochranu nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

20. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa strane súdneho konania poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd, resp. iný príslušný orgán verejnej moci mu túto ochranu musí poskytnúť (napr. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

21. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či tieto rozhodnutia, resp. v nich vyslovené závery sú alebo nie sú v súlade s ústavnoprosesnými zásadami upravenými v ústave.

22. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím

došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

23. Ústavný súd si je vedomý rozličnej aplikačnej praxe najvyššieho súdu vo vzťahu k posudzovaniu lehoty na podanie dovolania ministrom spravodlivosti v trestnom konaní. Ale práve napadnuté uznesenie bolo podkladom pre prijatie stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu na zjednotenie výkladu a aplikácie § 370 ods. 1 a 2 Trestného poriadku vo vzťahu k začatiu plynutia lehoty na podanie dovolania ministrom spravodlivosti v neprospech obvineného (Tpj 27/2019, stanovisko č. 15 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2019).

24. Výroková časť predmetného stanoviska znie:

«I. Ustanovenie § 370 ods. 2 Trestného poriadku má oproti ustanoveniu predchádzajúceho odseku (§ 370 ods. 1) povahu lex specialis a obsahovo odráža postavenie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister spravodlivosti“) ako dovolateľa, ktorý nie je stranou v súdnom konaní v rámci trestného stíhania (do právoplatnosti dovolaním napadnutelného súdneho rozhodnutia, ktoré sa mu teda ani nedoručuje), pričom dovolanie môže podať len na podnet (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku).

Ministrovi spravodlivosti plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr (z osôb, ktorým sa doručuje dovolaním napádané rozhodnutie - prokurátor, len dovolaním dotknutý obvinený, jeho obhajca a zákonný zástupca, dotknutý poškodený a dotknutá zúčastnená osoba), a to bez ohľadu na okolnosť, či podáva dovolanie v prospech alebo v neprospech obvineného. V opačnom prípade by aj pre ministra spravodlivosti platil režim začatia plynutia dovolacej lehoty podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku a dotknutý, teda druhý odsek toho istého ustanovenia by bol nadbytočný (de lege lata je v skúmanom smere s odsekom 1 nezlučiteľný).

Ak by dovolacia lehota pre ministra spravodlivosti, ktorý môže podať dovolanie aj proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa (proti ktorému nebol podaný riadny opravný prostriedok), plynula podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku, najmä pri trestnom rozkaze by lehota na podanie dovolania v neprospech obvineného mohla uplynúť skôr, ako sa obvinenému také rozhodnutie doručí (bez možnosti náhradného doručenia), resp. kým pri nepodaní odporu obvineným nadobudne právoplatnosť.

II. Doručením prokurátorovi, relevantným z hľadiska plynutia lehoty podľa § 370 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, sa rozumie procesné doručenie postupom podľa zákona (Trestného poriadku), ktoré aj vo vzťahu k rozhodnutiu súdu druhého stupňa vykonáva súd prvého stupňa (§ 561 ods. 1 Trestného poriadku, § 146 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov). Naposledy označené ustanovenie zaväzuje súd prvého stupňa doručiť rozhodnutie súdu druhého stupňa, aj keď je odvolacím alebo nadriadeným (v konaní o sťažnosti) súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky.»

25.1 Najvyšší súd v zjednocujúcom stanovisku vo vzťahu k potenciálnej možnosti ministra spravodlivosti podať dovolanie proti trestnému rozkazu poukázal na skutočnosť, že aplikácia § 370 ods. 1 Trestného poriadku by v takomto prípade mohla viesť k situácii, keď by lehota ministra na podanie dovolania *de facto* uplynula ešte pred tým, ako by rozhodnutie, proti ktorému by podľa zákona mohol podať dovolanie (v neprospech obvineného), nadobudlo právoplatnosť. Oprúc sa o takýto nelogický dôsledok vyplývajúci z § 370 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd v zjednocujúcom stanovisku stanovil, že § 370 ods. 2 je vo vzťahu k § 370 ods. 1 Trestného poriadku pri posudzovaní lehoty ministra spravodlivosti na podanie dovolania *lex specialis*. Dôsledkom je záver, podľa ktorého pri posudzovaní lehoty ministra spravodlivosti na podanie dovolania je relevantné práve ustanovenie § 370 ods. 2 Trestného poriadku, a nie ustanovenie § 370 ods. 1 Trestného poriadku.

25.2 Ústavný súd vzal do úvahy záver najvyššieho súdu, podľa ktorého je v uvedenom kontexte § 370 ods. 1 Trestného poriadku nezlučiteľný s § 370 ods. 2 Trestného poriadku, s tým, že zjednocujúce stanovisko je síce prostriedkom ako zabrániť

protikladnej aplikačnej praxi dovolacieho súdu v tejto otázke, ale ako také nerieši samotné protirečenie v rámci predmetných ustanovení Trestného poriadku. Takéto protirečenie môže byť odstránené až zmenou príslušných ustanovení Trestného poriadku. Vzhľadom na už uvedené, ako aj na predošlú rozdielnu prax najvyššieho súdu ústavný považuje za potrebné dodať, že aplikáciu predmetných ustanovení, ktorá napokon neprevážila v zjednocujúcom stanovisku, nepovažuje *a priori* za nesprávnu. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že už v minulosti odmietol ústavnú sťažnosť (napr. I. ÚS 251/2019), ktorou bolo napádané také rozhodnutie najvyššieho súdu, ktorým tento posúdil dovolanie podané ministrom spravodlivosti ako oneskorene podané (a rozhodnutie oprel o výklad, v ktorom relevantný okamih pre začiatok plynutia lehoty na podanie dovolania ministrom spravodlivosti určil doručenie napadnutého súdneho rozhodnutia prokurátorovi, t. j. podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku – teda spôsobom, akého sa domáhali sťažovatelia, pozn.). Podstatným dôvodom vtedajšieho rozhodnutia ústavného súdu bolo rešpektovanie skutočnosti, že nie je príslušným na zjednocovanie *in abstracto* judikatúry všeobecných súdov, pretože to je práve úlohou pléna a kolégií najvyššieho súdu (m. m. I. ÚS 17/01). Aj z uvedených dôvodov ústavný súd v danom čase konštatoval, že uznesenie najvyššieho súdu nie je ani v rozpore s aplikovanou právnou úpravou a ani nepopiera jej zmysel pretože obsahuje zrozumiteľné zdôvodnenie svojich záverov, keďže protirečenie v texte zákona spôsobilo, že najvyšší súd sa ani v jednom zo svojich vtedy protichodných záverov, ktoré (pred prijatím zjednocujúceho stanoviska, pozn.) korektne odôvodnil, neodchýlil od znenia príslušných ustanovení Trestného poriadku tak, že by zásadne poprel ich účel a význam, čo by mohlo spôsobiť porušenie základného práva na súdnu ochranu.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu napokon vo svojom zjednocujúcom stanovisku č. Tpj 27/2019 (stanovisko č. 15 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 2/2019) tak do budúca (do času nevyhnutnej zmeny príslušných ustanovení Trestného poriadku) vyriešilo rozpor medzi § 370 ods. 1 a § 370 ods. 2 Trestného poriadku pri posudzovaní začiatku plynutia lehoty na podanie dovolania v neprospech obvineného ministrom spravodlivosti akcentovaním § 370 ods. 2 Trestného poriadku.

25.3 Sťažnostná argumentácia oboch sťažovateľov v ich ústavných sťažnostiach bola založená práve na protichodnej aplikačnej praxi najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania začiatku plynutia lehoty na podanie dovolania ministrom spravodlivosti v neprospech obvineného. Sťažovatelia nesúhlasili s výkladom v napadnutom uznesení najvyššieho súdu a poukazovali na iný výklad, ku ktorému najvyšší súd dospel v inom konaní (1 TdoV 14/2017), podľa ktorého plynie lehota na podanie dovolania ministrom spravodlivosti, ktorý ho podáva v neprospech obvineného, od doručenia rozhodnutia súdu (proti ktorému je dovolanie prípustné) prokurátorovi. Tento argument sťažovateľov je ale po publikovaní zjednocujúceho stanoviska bezpredmetný. Najvyšší súd sa v rámci zjednotenia aplikačnej praxe priklonil práve k výkladu plynutia začiatku lehoty na podanie ministrom spravodlivosti v neprospech obvineného, ktorý bol vyjadrený v napadnutom uznesení (od najneskôr vykonaného doručenia dovolaním dotknutému obvinenému, pozn.), a nie v rozhodnutiach, na ktoré poukazovali sťažovatelia. Ústavný súd preto konštatuje, že samotná skutočnosť, že pred prijatím zjednocujúceho stanoviska postupoval najvyšší súd aj spôsobom, ktorého sa domáhali sťažovatelia, nemôže v kontexte už uvedeného viesť k záveru o porušení ich základného práva na súdnu ochranu.

25.4 K námietke sťažovateľa [REDAKOVANÉ], že kvôli predmetnému zjednocujúcemu stanovisku sa predĺži lehota na podanie dovolania v neprospech obvinených, ak si jedna z procesných strán neprevezme rozhodnutie odvolacieho súdu, ústavný súd podotýka, že zo zjednocujúceho stanoviska je zrejmé, že v prípade viacerých obvinených – proti každému z nich plynie lehota na podanie dovolania osobitne. Takto postupoval najvyšší súd aj v tomto prípade, t. j. pri štyroch obvinených osobitne hodnotil dodržanie štyroch rôznych lehôt na podanie dovolania ministrom spravodlivosti. Analogicky je to možné pripodobniť k situácii, keď viacero odsúdených podáva dovolanie vo svoj prospech a lehoty im plynú podľa toho, ako jednotliví odsúdení prevzali rozhodnutie odvolacieho súdu. Nemožno preto prisvedčiť obave sťažovateľa [REDAKOVANÉ], že by neprevzatie rozhodnutia odvolacieho súdu niektorou z procesných strán ovplyvnilo lehotu na podanie dovolania (ministrom spravodlivosti) v neprospech inej procesnej strany.

26. S ohľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nemožno označiť za nesúladný so zákonom či ústavou. Odôvodnenie napadnutého rozsudku a právny názor najvyššieho súdu napokon aj potvrdený zjednocujúcim stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu ústavný súd hodnotí ako ústavne aprobovateľné, logické a materiálne i formálne im nemožno vytknúť nesúlad s princípmi základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ústavným sťažnostiam sťažovateľov namietajúcim porušenie ich základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nebolo možné vyhovieť.

27. Keďže ústavný súd nezistil porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, o ďalších ich návrhoch už nerozhodoval, pretože boli viazané na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu